

14 kwietnia Święto Chrztu Polski 966-2024

Chrzest Polski w 966 roku wprowadził kraj
do nowej przestrzeni kulturowej

Mieszko I Książę z dynastii Piastów

Panował w Polsce w latach około Pierwszy historyczny władca naszego kraju. Przyjęcie przez niego chrztu w 966 roku uznaje się za symboliczny początek państwa polskiego. Pod rządami Mieszka I Polska stała się silnym krajem o obszarze zbliżonym do dzisiejszej Rzeczypospolitej. Jego żoną była Dobrawa, a później Oda.

Ślepotą Mieszka I

Fragment obrazu „Mieszko I podczas postrzyżyn odzyskuje wzrok” Józefa Peszki (ok. 1810 r.)

Ślepotą młodego Mieszka I wpisała się w powstanie państwa polskiego. Jego cudowne uzdrowienie miało symbolizować olbrzymią zmianę, która dokonała się na ziemiach polskich.

Dobrawa wywodziła się z dynastii Przemyślidów

Urodziła się ok. 935 roku.

Córka Bolesława I Srogiego - władcy Czech

Jej ślub z Mieszkiem I umożliwił wprowadzenie chrześcijaństwa na ziemiach polskich.

Zapoczątkowało to rozwój kultury państwa Piastów i wzmocniło jego pozycję w Europie.

Ślub Mieszka i Dobrawy

Małżeństwo Dobrawy i Mieszka, pierwszych Piastów, było typowym małżeństwem politycznym. Poprzedził je układ polsko-czeski, którego zawarcie historycy datują na rok 964. W świetle tego porozumienia - jak przekonują badacze - Mieszko I zobowiązał się przyjąć chrzest, był bowiem jeszcze wtedy poganinem. Bolesław Srogi obiecał natomiast udzielenie pomocy militarnej Mieszkowi w jego konflikcie z Wielekami. Dodać warto w tym miejscu, iż zawarta umowa została dotrzymana przez obie zainteresowane strony. Mieszko rzeczywiście przyjął chrzest, zaś książę czeski udzielił wsparcia sojusznikowi w wojnie z poganami (967).

Państwo Mieszka I

W Poznaniu ustanowiono pierwsze biskupstwo. Na dwór Mieszka przybyli duchowni i zakonnicy, którzy umieli czytać i pisać po łacinie - w języku, którym posługiwała się chrześcijańska Europa. Prowadzili korespondencję z innymi dworami, spisywali dokumenty, kroniki i roczniki. Zaczęto także budować pierwsze kościoły i klasztory.

Chrzest Polski

Polska za czasów Mieszka I

Przyczyny Chrztu Polski

Dążenie Mieszka I do zawarcia sojuszu z Czechami, Chęć wzmocnienia pozycji Polski w Europie

Przyjęcie chrztu w 966 r. za pośrednictwem Czechów Mieszko I przyjął chrzest. Nasz kraj stał się wówczas państwem chrześcijańskim

Dzięki temu polski książę mógł łatwiej nawiązać przyjazne kontakty z zachodnimi sąsiadami. Wzrosło również znaczenie Mieszka w oczach poddanych.

Kościół głosił bowiem, że władza księcia pochodzi od Boga.

Znaczenie Chrztu Polski

- **Przyjęcie jednolitej religii w całym Państwie.**
- **Ujednoczenie się Chrześcijaństwa na terenie Europy.**
- **Autorytet władcy jako pomazańca Bożego.**
- **Zjednoczenie się ludzi przez wiarę w jednego Boga.**
- **Umocnienie wewnętrznej struktury organizacyjnej w Państwie.**
- **Państwo stało się ponadplemienne.**
- **Utożsamienie się z Europą, w której dominowało chrześcijaństwo.**
- **Umacnianie się państwa poprzez organizację kościelną. Jej podstawową organizacją była parafia.**

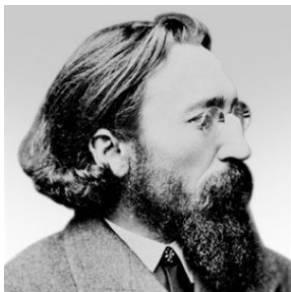

Skutki przyjęcia chrztu przez Mieszka I:

- **Rozwój kulturalny państwa, wzrost znaczenia polskiego władcy.**
- **zapewnianie bezpieczeństwa przed atakami ze strony państw chrześcijańskich,**
- **wzmocnienie sojuszu z Czechami,**
- **wzmocnienie władzy książęcej,**
- **rozwój nauki na ziemiach polskich.**

Chrzest Polski w malarstwie

Jan Matejko (1838-1893)

Urodził się 24 czerwca 1838 roku w Krakowie. Jego ojciec - nauczyciel muzyki, miał czeskie korzenie, zaś matka pochodziła z polsko-niemieckiej rodziny trudniącej się rymarstwem.

To jedno z ważniejszych dzieł Jana Matejki, zwykle od niego rozpoczyna się opowieść o historii Polski. Obraz powstał w 1889 roku i otwiera cykl Matejki pod tytułem „Dzieje cywilizacji w Polsce”.

Obraz Jana Matejki pokazuje wielki przełom, który stał się fundamentem Polski. Obyło się wówczas bez większych niepokojów zapewne głównie z powodu strachu przed twardym i zdecydowanym władcą.

Jan Matejko, „Zaprowadzenie chrześcijaństwa R.P. 965”, z cyklu „Dzieje Cywilizacji w Polsce”, (1889 rok)

5 ciekawostek o Chrzcie Polski

• **O wydarzeniu sprzed ponad 1000 lat nie wiemy zbyt wiele. Jest jednak kilka ciekawostek, które warto znać.**

1. Dobrawa za sterami

Niebagatelną rolę odegrała jego *jeszcze* naręczona Dobrawa, która prawdopodobnie dała Mieszkowi I ultimatum: albo się ochrzczysz, albo nici ze ślubu. Podwójnie sprytnie zagranie - Dobrawie leżała na sercu chrystianizacja, a poza tym pewnie wolała być jedyną żoną swojego męża, co w pogańskim słowiaństwie nie było taką oczywistą praktyką. Dodatkowo Dobrawa miała „wtyki”, czy raczej znajomości w Rzymie i u papieża, co dodatkowo stało się potem atutem dla strategii Miesz.

2. Kalkulacja polityczna czy wiara?

Jakie były powody przyjęcia przez Mieszka wiary chrześcijańskiej? Jeśli Mieszka motywowała miłość do czeskiej Dobrawy (nie musimy w to wątpić), to był to i tak tylko dodatkowy argument. Ślub był przede wszystkim politycznym posunięciem. Miał on miał zaowocować sojuszem z Czechami przeciw zagrożeniom wojennym m.in. ze strony Wieleatów czy potencjalnie Niemiec. Poza tym wyobrażać sobie rządzenie setkami plemion, każdym z osobnym panteonem wyznawanych bogów? Monoteizm rozwiązywał ten problem skutecznie. W końcu władca był Bożym pomazańcem i wypada go słuchać.

3. Mieszko sprytnie to rozegrał

Czasem naszego pierwszego władcę traktujemy nieco z dystansem, bo nie był formalnym królem. Trzeba jednak oddać mu ogromną rolę, którą odegrał i spryt, którym się wykazał. To jego decyzje i działania doprowadziły do koronacji jego syna Bolesława I Chrobrego i ustanowienia Królestwa Polskiego. O sprytnych działaniach Mieszka pisaliśmy już wyżej, ale do manewrów politycznych należy jeszcze dołożyć zwrócenie się o chrzest bezpośrednio do Rzymu i papieża. Prośba o chrzest skierowana do przedstawicieli Kościoła z któregokolwiek innego państwa skutkowałaby zwierzchnością względem niego. Mogły to być Niemcy lub Czechy

4. Wiadomo kiedy, nie wiadomo gdzie.

Historycy raczej są zgodni co do roku chrztu Mieszka - 966, choć i tu nie ma 100% pewności. Data też jest raczej prawdopodobna - 14 kwietnia była Wielką Sobotą, kiedy to tradycyjnie odbywały się chrzty. Co do miejsca chrztu historycy też są zgodni - nie wiadomo! Wskazuje się najczęściej Gniezno, Ostrów Lednicki i Poznań (Ostrów Tumski). Za każdym przemawiają pewne argumenty.

5. Co na to zwykły chłop?

I tu pojawia się zasadnicza trudność Chrtu Polski. Wyobraź sobie, że wierzysz w swojego boga, a tu nagle ktoś przychodzi i mówi, że on nie istnieje i w ogóle nie wolno ci w niego wierzyć. No wkurzylibyśmy się. Warto mieć tego świadomość, że chrystianizacja Polski to nie pojedynczy akt władcy i wszystko gra. Był to trudny i powolny proces. Historycy mówią nawet że trwał kilka wieków. Do dziś mamy zresztą efekty tego procesu w postaci przeplatających się ze sobą zabobonów, wierzeń pogańskich z tradycjami chrześcijańskimi. Dodatkowo typowego „obywatela” z kraju Polan obciążono podatkiem kościelnym. To właśnie szary Kowalski, czy raczej Siemowit lub Gniwomir musiał wziąć na klatę to wyzwanie

***W lutym 2019 roku
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął ustawę
zakładającą ustanowienie dnia 14 kwietnia
państwowym Świętem Chrztu Polski.***

***W 2024 roku obchodzimy
1058 rocznicę Chrztu Polski.***

